

SODBA MEŽAN ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 27102/02)

SODBA

STRASBOURG

1. junij 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Mežan v. Republika Slovenija  
je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. Hedigan, predsednik senata,  
gospod B.M. Zupančič,  
gospod L. Caflisch,  
gospod V. Zagrebelsky,  
gospod E. Myjer,  
gospod David Thór Björgvinsson,  
gospa I. Ziemele, sodniki  
in gospod V. Berger, sodni tajnik,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 11. maja 2006  
izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 27102/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 29. junija 2002 vložil slovenski državlján gospod Valentin Mežan (v nadaljevanju: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopal pravnik gospod Matevž Krivic. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je med drugim zatrjeval, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bil udeležen kot stranka, predolgo (prvi odstavek 6. člena Konvencije). Navajal je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega

sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).  
4. Dne 30. septembra 2004 je Sodišče pritožbo razglasilo za delno nedopustno in odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da prouči utemeljenost teh navedb hkrati z njihovo dopustnostjo.

## DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1936 in živi v Radovljici.

6. Med opravljanjem del na bližnji avtocesti je investitor – Republiška uprava za ceste v Ljubljani (RUC) – poškodoval nekaj pritožnikovih parcel.

7. Dne 4. julija 1992 je pritožnik vložil tožbo proti RUC pri Temeljnem sodišču v Kranju, Enoti v Radovljici in zahteval odškodnino v znesku 2.487.490 tolarjev (približno 10.370 eurov).

Dne 22. aprila 1993 je sodišče opravilo glavno obravnavo in odločilo, da bo določilo sodnega izvedenca za ocenitev škode, ki jo je utrpel pritožnik.

Dne 28. junija 1994 je za Slovenijo začela veljati Konvencija.

Dne 10. oktobra 1994 se je pritožnik pritožil na sklep sodišča o odmeri stroškov sodnega izvedenca. Dne 9. januarja 1995 se je pritožil tudi zoper posledično izdani popravni sklep v zvezi s temi stroški. 27. februarja 1996 je Višje sodišče v Ljubljani zavrnilo pritožnikovo drugo pritožbo.

Medtem je prišlo do reorganizacije slovenskega sodnega sistema in je 1. januarja 1995 pristojnost v obravnavni zadevi pridobilo Okrožno sodišče v Kranju.

Dne 6. maja 1998 je pritožnik zahteval, naj se določi narok za glavno obravnavo. Nobeden od dveh narokov za glavno obravnavo 11. marca in 7. junija 1999 ni bil preložen na pritožnikov predlog.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovemu zahtevku, je bila pritožniku vročena 4. septembra 1999.

8. Dne 17. septembra 1999 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Ljubljani. Pritožila se je tudi RUC.

Dne 23. marca 2000 je pritožnik zaprosil, naj se postopek pospeši.

11. oktobra 2000 je sodišče ugodilo obema pritožbama in vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje. Sklep je bil pritožniku vročen na neugotovljen dan.

9. V ponovljenem postopku je pritožnik med 28. marcem in 3. decembrom 2001 vložil tri pripravljalne vloge.

Sodišče je določilo novega sodnega izvedenca za ocenitev škode.

Nobeden od treh narokov za glavno obravnavo med 28. majem 2001 in 18.

septembrom 2003 ni bil preložen na pritožnikov predlog. Je pa bil na pritožnikov predlog preklican narok, razpisan za 3. maj 2001.

Na zadnjem naroku je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovemu zahtevku, je bila pritožniku vročena 2. decembra 2003

10. Dne 15. decembra 2003 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Ljubljani.

Dne 2. marca 2005 je sodišče ugodilo pritožnikovi pritožbi glede stroškov postopka in v tem delu vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v novo odločanje. V preostalem delu je pritožnikovo pritožbo zavrnilo.

Pritožniku je bila sodba vročena 5. aprila 2005.

11. Dne 30. marca 2005 je Okrožno sodišče v Kranju izdalo nov sklep o stroških postopka, ki je bil pritožniku vročen 6. aprila 2005.

12. Dne 18. aprila 2005 se je pritožnik pritožil tudi zoper ta sklep.

23. novembra 2005 je Višje sodišče v Ljubljani zavrnilo pritožnikovo pritožbo. Sklep je bil pritožniku vročen 13. decembra 2005.

## PRAVO

### I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

13. Pritožnik se je pritožil zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

14. Vsebinsko je pritožnik nadalje navajal, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

#### A. Dopustnost

15. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

16. Pritožnik je izpodbijal to navedbo in trdil, da domača pravna sredstva niso učinkovita.

17. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda v. Slovenija, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi Lukenda, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

18. Kar zadeva obravnavano zadevo, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

19. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

## B. Utemeljenost zadeve

### 1. Prvi odstavek 6. člena

20. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 28. junija 1994, na dan, ko za Slovenijo začela veljati Konvencija, in se končalo 13. decembra 2005, na dan, ko je bil pritožniku vročen sklep Višjega sodišča v Ljubljani v zvezi s stroški postopka (gl. Robins v. Združeno kraljestvo, sodba z dne 23. septembra 1997, Poročilo o sodbah in sklepih 1997-V, odstavek 28; Beer v. Avstrija, št. 30428/96, odstavek 13, 6. februar 2001). Trajalo je torej približno enajst let in pet mesecev na dveh stopnjah sojenja. Vendar pa je bila zadeva zaradi vrnitev v ponovno odločanje obravnavana na šestih stopnjah.

21. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim Frydlender v. Francija [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

22. Sodišče ugotavlja, da je bila v obdobju več kot enajstih let pritožnikova zadeva obravnavana na šestih stopnjah sojenja, od katerih sta se dve ukvarjali le s problematiko stroškov postopka. Sodišče ugotavlja, da je bil postopek glede odločitve o stroških voden hitro. V zvezi s postopkom o vsebini pritožnikove zadeve pa sodišče ocenjuje, da je postopek med prvim sojenjem zastal za obdobje vsaj treh let in da je med prvim in drugih narokom na sodišču prve stopnje minilo skoraj šest let, od katerih več kot štiri časovno spadajo pod jurisdikcijo Sodišča. To pa samo po sebi predstavlja znatno zamudo v vodenju postopka.

23. Glede na navedeno in upošteva celotno trajanje postopka Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

### 2. 13. člen

24. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. Kudła v. Poljska [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. Lukenda, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

25. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnik

mogel pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljal svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

## II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCije

26. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

### A. Škoda

27. Pritožnik je zahteval 28.980 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

28. Vlada je zahtevku oporekala.

29. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku mu po tej postavki Sodišče prisoja 4.000 EUR (eurov).

### B. Stroški

30. Pritožnik je zahteval tudi povračilo stroškov, ki so nastali zaradi dolgega trajanja postopka, ni pa natančno opredelil svojega zahtevka. Pritožnikov zastopnik je obvestil Sodišče, da se pritožnik zaradi svojega zdravstvenega stanja, kar je bilo podprto z zdravniškimi dokazili, ne more izjasniti o natančni višini zahtevka.

31. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih meril zavrača zahtevek, v kolikor zadeva stroške v domačem postopku, in ocenjuje, da je pritožniku, ki ga je zastopal pravnik, razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

### C. Zamudne obresti

32. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

## IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. razglaša, da je pritožba dopustna;

2. razsoja, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;

3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;

4. razsoja:

a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati 4.000 EUR (štiri tisoč eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

b) da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske  
linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne  
banke, zvišani za tri odstotne točke;  
5. zavrne v preostalem delu pritožnikov zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 1. junija 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger John Hedigan  
sodni tajnik predsednik senata